

Programowanie układów FPGA w Altium Designer

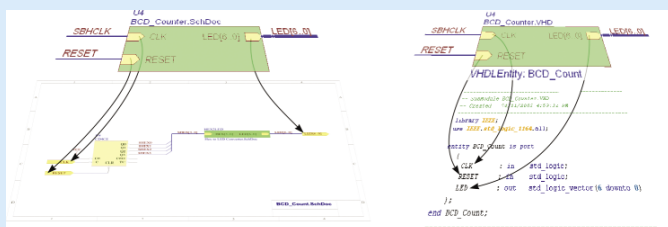
Tworzenie projektu hierarchicznego

W poprzednich odcinkach pokazaliśmy jak za pomocą środowiska Altium Designer zaprojektować, przetestować i uruchomić nieskomplikowany projekt dla układu FPGA. Teraz pokażemy jak rozbudować przykładowy projekt z poprzedniego artykułu przez dodanie kolejnych arkuszy, tworząc tym samym projekt hierarchiczny.

Plik projektu FPGA (* PrjFpg) łączy w sobie różne dokumenty źródłowe w jeden projekt. Projekt hierarchiczny jest zazwyczaj podzielony na moduły logiczne, przy czym każdy z nich jest reprezentowany na arkuszu „rodzica” za pomocą symbolu arkusza (*Sheet Symbol*). Atrybut *Filename* symbolu arkusza wiąże go z odpowiadającym mu plikiem. Pliki te mogą występować jako:

- Arkusze schematu.
- Dokumenty Systemu OpenBus.
- Pliki VHDL.
- Pliki Verilog.

Dowolny arkusz schematu może zawierać kolejne symbole arkuszy odnoszące się do kolejnych plików projektowych. Używając takiego podejścia, hierarchia projektu może mieć dowolną „głębokość”, dzięki czemu tworzenie złożonych projektów nie nastęrcza większych trudności.

Rysunek 1. Idea projektowania hierarchicznego przedstawiająca symbol arkusza i powiązane z nim dokumenty (schemat lub dokument VHD)

Porty wejścia/wyjścia na arkuszu nadrzędnym schematu typu „rodzic” odpowiadają wejściom portom (*Sheet Entries*) na symbolu arkusza umieszczonego na tym schemacie. Pokazano to na **rysunku 1**, na którym schemat jest arkuszem nadrzędnym typu „rodzic” natomiast plik VHD jest arkuszem podrzędnym w stosunku do arkusza schematu – jego „córka”.

W naszym podstawowym projekcie licznika rewersyjnego zauważyliśmy, iż sygnał zegarowy, którego użyliśmy ma zbyt

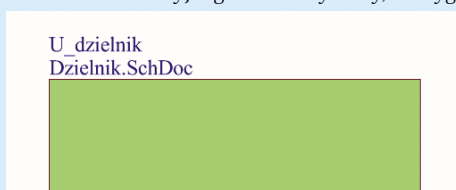
dużą częstotliwość, aby móc zaobserwować zaświecanie się diod LED. Aby obniżyć tę częstotliwość musimy dodać dzielnik częstotli-

wości. Zamiast dodawać taki obwód na naszym schemacie, zrobimy to na oddzielnym arkuszu: najpierw jako arkusz schematu, a następnie jako arkusz VHD. Opiszemy ten dzielnik za pomocą języka opisu sprzętu VHDL i pokażemy ideę tworzenia projektów hierarchicznych FPGA. Dzięki temu nasz projekt stanie się bardziej przejrzysty, a poszczególne arkusze będą mogły być użyte w innych projektach jako gotowe bloki funkcjonalne.

Dzielnik częstotliwości sygnału zegarowego na arkuszu schematu

W kolejnych krokach dodamy nowy arkusz schematu, który będzie podrzędnym w stosunku do istniejącego arkusza *licznik_rewersyjny.SchDoc*.

- Otworzyć arkusz schematu *licznik_rewersyjny.SchDoc*.
- Położyć na wolnym miejscu na schemacie symbol arkusza (*Sheet Symbol*) za pomocą *Place -> Sheet Symbol*. Ten symbol arkusza będzie reprezentował arkusz podrzędny, na którym narysujemy dzielnik częstotliwości.
- Kliknąć dwukrotnie na tym symbolu arkusza – otworzy się okno dialogowe *Sheet Symbol*, w którym wpisujemy następujące parametry (**rysunek 2**):
  - *Designator*: *U_Dzielnik*.
  - *Filename*: *Dzielnik.SchDoc*.
- Teraz zajmijmy się definicją interfejsu dla tego symbolu. W tym celu należy dodać porty wejścia/wyjścia arkusza (*Place -> Add Sheet Entry*), po jednym z lewej i z prawej strony symbolu. Następnie ustawić parametry:
  - Lewy port symbolu arkusza: *Name*: *CLK_REF*, *I/O Type*: *Input*.
  - Prawy port symbolu arkusza: *Name*: *CLK_OUT*, *I/O Type*: *Output*.
- Umieść symbol arkusza, jak pokazano na **rysunku 3**, łącząc wyjście z istniejącym obwodem, natomiast do wejścia dołączyć port *CLK_BRD*.

Rysunek 2. Symbol arkusza schematu jako arkusza podrzędnego jeszcze bez portów wejścia/wyjścia

Kolejne etapy przedstawiają krok po kroku proces definiowania schematu *Dzielnik.SchDoc*. Aby pominąć ten proces, należy kliknąć prawym przyciskiem na *Prosty_licznik_rewersyjny.PrjFpg* i z panelu *Project* wybrać *Add Existing to Project*. Za pomocą okna *Choose Documents to Add to Project* odszukać plik *Dzielnik.SchDoc* znajdujący się w materiałach dodatkowych (do pobrania z serwera FTP) i dołączyć go do projektu. Teraz należy zapisać cały projekt, wszystkie zmodyfikowane pliki źródłowe i przejść do etapu kompilowania projektu.

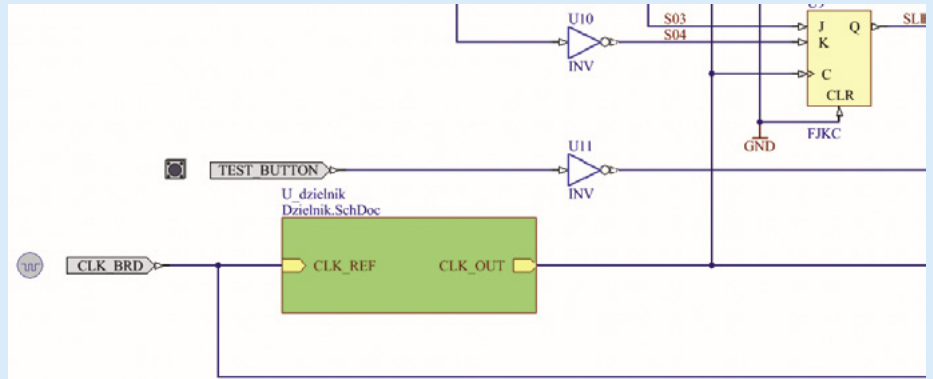
Mamy już umieszczony symbol arkusza na schemacie nadrzędnym. Teraz musimy stworzyć arkusz podrzędny z takim samym interfejsem i umieścić na nim potrzebne odwody.

- Kliknąć prawym przyciskiem na symbolu arkusza i wybrać *Sheet Symbol Actions* → *Create Sheet From Sheet Symbol*. W wyniku tego powstanie nowy dokument *Dzielnik.SchDoc*. Zostanie on automatycznie otwarty i stanie się on dokumentem aktywnym. Na arkuszu zostaną automatycznie położone dwa porty *CLK_REF* i *CLK_OUT*, które są odpowiednikami portów z symbolu schematu umieszczonego na arkuszu nadrzędnym.
- Otworzyć panel *Libraries*, odszukać i położyć na pustym arkuszu schematu 6 dzielników zegarowych (CDIV10DC50 – dzielnik przez 10 o 50% współczynnika wypełnienia). Dzielniki te znajdują się w bibliotece *FPGA Generic.IntLib*. Połączyć je szeregowo pomiędzy dwoma istniejącymi portami, jak pokazano na **rysunku 4**.
- Ponumerować elementy za pomocą *Tools* → *Annotate Schematics Quietly*.
- Zapisać wszystkie pliki źródłowe oraz projekt za pomocą *File* → *Save All*. Umieść je w domyślnej lokalizacji (t.j. w tym samym katalogu, w którym znajduje się schemat nadrzędny) pod nazwą *Dzielnik.SchDoc*.
- Skompilować projekt, sprawdzić czy nie ma błędów, skorygować je, jeśli występują. Po skorygowaniu błędów, ponownie zapisać i skompilować projekt.
- Po skompilowaniu można sprawdzić hierarchię projektu w panelu *Projects*. Dotychczasowy arkusz schematu jest teraz arkuszem nadrzędnym (rodzicem), natomiast nasz arkusz dzielnika (*Dzielnik.SchDoc*) jest teraz arkuszem podrzędnym (córką). Pokazano to na **rysunku 5**.

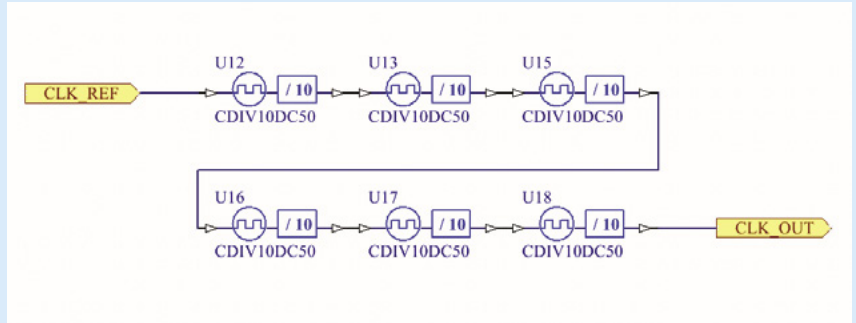
Teraz kiedy już mamy gotowy projekt, należy go przetestować na naszej płycie uruchomieniowej NB3000.

- Otworzyć *Devices*, upewnić się, że opcja *Live* jest załączona i kontrolka stanu połączenia *Connection* ma kolor zielony.
- Układ FPGA pozostaje nadal zaprogramowany. Na belce *Flow Control* widzimy, że wszystkie pośrednie etapy są kompletne, tzn. wszystkie kontrolki są koloru zielonego. Jeżeli tak, to czemu nie ma sygnalizacji, że pliki źródłowe zostały zmodyfikowane?

W kolejnych punktach pokażemy krok po kroku sposób utworzenia pliku podrzędnego w języku opisu sprzętu. Aby pominąć ten etap, należy kliknąć prawym przyciskiem na *Prosty_Licznik_Rewersyjny.PrjFpg* na panelu *Project* i wybierać *Add Existing to Project*. W oknie *Choose Documents to Add to Project* dodać plik *Dzielnik.vhd* znajdujący się w materiałach dodatkowych (do pobrania z serwera FTP). Następnie należy zapisać projekt i ewentualnie usunąć dodany wcześniej plik arkusza schematu *Dzielnik.SchDoc*.

Rysunek 3. Schemat licznika rewersyjnego z symbolem arkusza *Dzielnik.SchDoc* jako arkusza podrzędnego

Rysunek 4. Schemat dzielnika z pliku *Dzielnik.SchDoc*

Listing 1. Zawartość pliku *Dzielnik.vhd*.

```
library ieee;
use ieee.std_logic_1164.all;
use ieee.std_logic_unsigned.all;

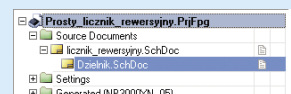
entity Dzielnik is
  port (
    CLK_REF : in std_logic;
    CLK_OUT : out std_logic
  );
end entity;

architecture RTL of Dzielnik is
begin
  process(CLK_REF)
    variable i : integer range 0 to 999999;
  begin
    if rising_edge(CLK_REF) then
      if i = 0 then
        CLK_OUT <= '1';
        i := 999999;
      else
        CLK_OUT <= '0';
        i := i - 1;
      end if;
    end if;
  end process;
end architecture;
```

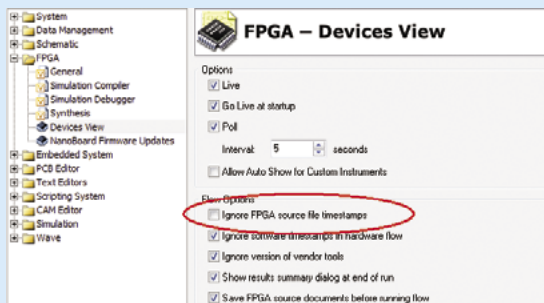
Odpowiedź na to pytanie znajduje się na **rysunku 6**. Kiedy jest opcja *Ignore FPGA source* jest załączona, wtedy informacja o tym że pliki źródłowe zostały zmodyfikowane **nie jest przenoszona do panelu Device**. Należy tę opcję ustawić jak pokazano na **rysunku 7**.

- Zaprogramować układ FPGA. Aby to zrobić, należy kliknąć bezpośrednio na *Program FPGA*. Wszystkie wcześniejsze etapy zostaną uruchomione automatycznie, ponieważ zmodyfikowano pliki źródłowe. Po zakończeniu etapu syntezy pojawi się w katalogu *VHDL Files* nowy plik automatycznie wygenerowany na podstawie nowego schematu *Dzielnik.SchDoc*.

Po zaprogramowaniu układu FPGA licznik rozpoczyna zliczanie

Rysunek 5. Widok poprawnej hierarchii projektu

Rysunek 6. Wyłączenie opcji Ignore FPGA

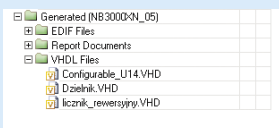
(ustaw 7 lub 8 sekcję przełącznika DIP w pozycji ON) i obserwuj LED na NanoBoard. Widać, że częstotliwość taktowania znacznie spadła i możemy zobaczyć sekwencję zaświecania się diod LED.

Dzielnik z użyciem pliku HDL

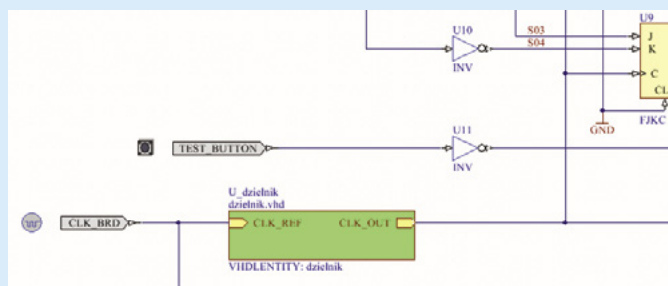
Koncepcja projektowania oparta na projektach hierarchicznych może być bardzo wygodna, gdy stosujemy w projekcie zarówno pliki w postaci arkuszy schematu, jak i pliki źródłowe w językach opisu sprzętu. Przy czym językiem opisu sprzętu może być VHDL i Verilog. Przy odwoływaniu się do arkusza podrzędnego VHD połączenie jest realizowane za pomocą jednostki projektowej *entity*. Dlatego symbol arkusza VHD zawiera dodatkowo parametr *VHDLENTITY*.

W przykładzie zastąpimy dzielnik narysowany za pomocą symboli umieszczonych na schemacie programem w języku opisu sprzętu. Tak jak poprzednio, dzielnik będzie dzielił częstotliwość sygnału zegarowego przez 1000000. Utwórzmy teraz plik źródłowy w języku VHDL.

- Kliknąć prawym klawiszem myszy na *Prosty_licznik_rewersyjny.PrjFpg* na panelu *Projects* i wybierać *Add New to Project -> VHDL Document*. Zostanie utworzony nowy dokument

Rysunek 7. Dodatkowy plik Dzielnik.VHD powstały po syntezie

Rysunek 8. Schemat licznika rewersyjnego z dołączonym symbolem arkusza Dzielnik.vhd

VHD (VHDL1.vhd). Zapisać ten plik pod nazwą *Dzielnik.vhd* w tej samej lokalizacji, co projekt.

- Przepisać kod źródłowy z **listingu 1**.
- Zapisać istniejący dokument *Dzielnik.vhd*

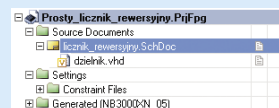
Teraz kiedy mamy już plik źródłowy typu VHD, możemy utworzyć symbol schematu bezpośrednio na jego podstawie. Ale zanim to zrobimy, musimy usunąć istniejący symbol arkusza ze schematu nadrzędnego oraz skojarzony z nim arkusz schematu *Dzielnik.SchDoc* (jeżeli istnieje):

- Usunąć arkusz podrzędny schematu *Dzielnik.SchDoc* z projektu FPGA – klikając prawym klawiszem na panelu *Projects* wybierać *Remove from Project*.
- Otworzyć schemat *Licznik_rewersyjny.SchDoc*. Kliknąć na symbolu arkusza i usunąć go klawiszem *Delete*.
- Z menu wybierać *Design -> Create Sheet Symbol From Sheet Or HDL*. Gdy pojawi się *Choose Document to Place*, wybrać plik *Dzielnik.vhd* i kliknąć *OK*.
- Położyć nowy symbol arkusza i połączyć w sposób pokazany na **rysunku 8**.
- Parametry *Designator* i *Filename* automatycznie zostaną ustawione na: *U_dzielnik* i *dzielnik.vhd*. Zostanie również automatycznie dodany parametr *VHDLENTITY* z wartością „= dzielnik” (jest to nazwa jednostki projektowej naszego z arkusza VHDL).
- Zapisać schemat i projekt.
- Skompilować projekt, sprawdzić czy nie ma błędów. Jeżeli występują, należy jej poprawić, zapisać pliki i ponownie skompilować projekt.
- Po skompilowaniu można sprawdzić hierarchię projektu w panelu *Projects*. Dotychczasowy arkusz schematu jest teraz arkuszem nadrzędnym (rodzicem), natomiast arkusz dzielnika (*Dzielnik.Vhd*) jest teraz arkuszem podrzędnym (córką), jak to pokazano na **rysunku 9**.

Po zmodyfikowaniu projektu polegającym na dodaniu dzielnika w postaci pliku VHD, należy przetestować poprawność rozwiązania:

- Otworzyć panel *Devices* i zaprogramować układ FPGA klikając na *Program FPGA* w oknie *Flow Control*.
- Po zaprogramowaniu układu FPGA licznik rozpoczyna zliczanie (ustawić 7 lub 8 sekcję przełącznika DIP w pozycji ON) i obserwować diody LED na płytce NanoBoard. Można zauważyć, że częstotliwość taktowania znacznie spadła i jest widoczna sekwencja zaświecania się LED.

Wojciech Pietrasina
Evatronix SA

Rysunek 9. Widok projektu hierarchicznego z plikiem VHD

Konwerter USB/RS232 z separacją galwaniczną

AVT1671

www.sklep.avt.pl